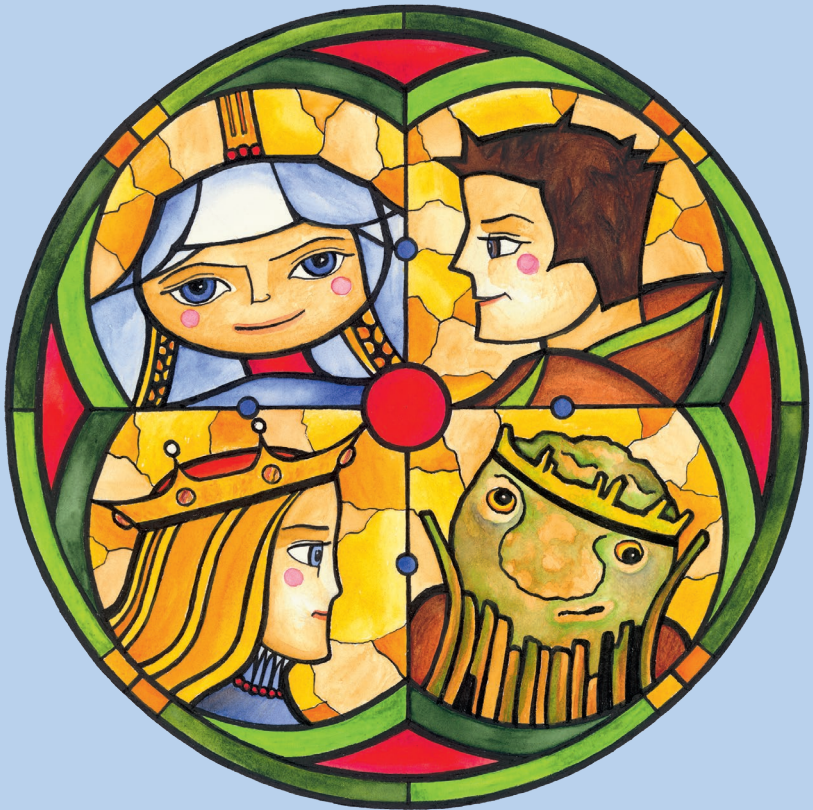

George MacDonald

Princezná a goblin

Porta libri

Princezná a goblin

George MacDonald: The Princess and the Goblin

preklad © Eva Baloghová, 2015

ilustrácie © Mgr. art. Miriam Kasperkevičová

dizajn © Zuzana Čičelová, 2015

slovak edition © Porta Libri, 2015

Kniha vyšla v rámci edície MyScrolls.eu, ktorá je projektom
vydavateľského družstva Porta libri.

MyScrolls.eu je služba autorom a organizáciám pre svojpomocné
vydávanie publikácií v malom náklade.

ISBN 978-80-8156-054-5

George MacDonald

Princezná a goblin

Obsah

<i>Prečo má princezná o sebe príbeh</i>	7
<i>Princezná sa stratí</i>	12
<i>Princezná a... veď uvidíte kto</i>	16
<i>Čo si o tom myslela pestúnka</i>	25
<i>Princezná využije príležitosť</i>	31
<i>Mladý baník</i>	35
<i>Bane</i>	52
<i>Goblinovia</i>	57
<i>Trónna sieň goblinieho paláca</i>	68
<i>Princeznin otec kráľ</i>	79
<i>Prababičkina spálňa</i>	85
<i>Len krátko o tom, čo zatiaľ robil Curdie</i>	96
<i>Domáci miláčikovia goblinov</i>	99
<i>O týždeň v piatok</i>	105
<i>Spradené z pavučín</i>	111
<i>Prsteň</i>	125
<i>Jar</i>	128

<i>Ako Curdie konečne na niečo prišiel</i>	132
<i>O čom sa goblinovia radili</i>	143
<i>Irene sa nechá viesť</i>	151
<i>Útek</i>	158
<i>Stará pani a Curdie</i>	174
<i>Curdie a jeho matka</i>	184
<i>Irene sa zachová ako princezná</i>	196
<i>Curdieho zajmú</i>	200
<i>Gobliní kopáči</i>	207
<i>Goblinovia v kráľovom dome</i>	211
<i>Curdie sa nechá viesť</i>	220
<i>Baníci spoločne murujú</i>	226
<i>Kráľ a bozk princeznej</i>	230
<i>Podzemné vody</i>	235
<i>Posledná kapitola</i>	242

Prečo má princezná o sebe príbeh

Bola raz jedna malá princezná, ktorej otec kraľoval krásnej veľkej krajine plnej hôr a dolín. Narodila sa vo vznešenom paláci, ktorý tiež stál na hore, no hneď po narodení ju poslali na vidiek, pretože jej matka bola veľmi zoslabnutá. Tam ju vychovávali vo veľkom dome: bol napoly palácom, napoly farmou a stál na úbočí inej hory, asi na polceste k jej vrcholu.

Princezná sa volala Irene (čítaj Airín) a bolo to veľmi milé dievčatko. V čase, keď začína náš príbeh, mala asi osem rokov, ale nie som si tým úplne istý, lebo bola múdrejšia než väčšina detí v jej veku. Tvár mala jemnú a peknú a oči ako dva kúsky tmavomodrej večernej oblohy, uprostred ktorých sa roztápa hviezda. Mali ste dojem, že tie oči vedia, odkiaľ pochádzajú – tak často hľadeli hore k nebu. Aj strop jej spálne bol tmavomodrý, posiaty hviezdami, pretože tí, čo ho maľovali, sa snažili napodobniť večerné nebo tak verne, ako sa len dalo. Ja si však myslím, že

skutočnú oblohu s hviezdami Irene nikdy nevidela. Prečo, to vám radšej hneď vysvetlím.

Vrchy tejto krajiny boli plné dutín - obrovských jaskýň a kľukatých podzemných chodieb. Niektorými pretekala voda a iné zas, keď ste do nich vniesli svetlo, žiarili všetkými farbami dúhy, také boli plné vzácných nerastov. Ľudia by o nich nevedeli, keby v horách neboli bane - obrovské hlboké diery s dlhými podzemnými galériami a priechodmi smerujúcimi do všetkých strán, ktoré vykopali baníci, aby sa dostali ku všetkému bohatstvu ukrytému vo vnútri hôr. Pri kopaní ľudia narazili na mnoho prírodných jaskýň a zopár z nich končilo otvormi na svahu hory alebo v rozsadline.

No a v týchto prírodných jaskyniach žil jeden veľmi zvláštny druh bytostí. Niektorí ich volajú gnómovia, niektorí koboldi a iní zas goblinovia. Ľudia v krajine si rozprávajú legendu, ako tieto stvorenia kedysi žili na povrchu zeme a veľmi sa nelíšili od ostatných ľudí. Ale z takého či onakého dôvodu (názory na to sa rôznia), začali mať dojem, že kráľ na nich uvalil priveľké dane alebo že chce od nich, aby dodržiavali predpisy, ktoré sa im nevideli, alebo že s nimi v tejto oblasti zaobchádza tvrdšie než s ostatnými a že pre nich platia oveľa prísnejšie zákony. A preto sa vraj postupne vytratili z krajiny. Podľa legendy však nešli do inej krajiny, ale začali hľadať útočisko

práve v týchto podzemných jaskyniach, z ktorých vychádzali len v noci a len zriedka opúšťali podzemie vo väčších skupinách, alebo sa ukázali viacerým ľuďom naraz. Vraj sa zvykli zdržovať len v tých najodľahlejších a najťažšie prístupných miestach hory. Ľudia, ktorým sa ich podarilo zahliadnuť, tvrdia, že sa časom veľmi zmenili; a niet divu, keď celý život trávili bez slnka na studených a tmavých miestach. Už to vraj neboli len obyčajné nepekne bytosti - ich telo a tvár nadobudli priam ohavné, či až smiešne znetvorené podoby. Tí, čo ich videli, tvrdia, že ani tá najdivokejšia fantázia majstra pera či štetca by nedokázala prekonať výstrednosť ich zjavu. Ja si však myslím, že mnohí zo svedkov si zamieňajú goblinov s ich zvieracími spoločníkmi, o ktorých sa viac dozviete neskôr. Samotní goblinovia neboli ľudskému tvaru vzdialení tak veľmi, ako tieto svedectvá naznačovali. A ako sa časom spotvorovalo ich telo, rástli ich vedomosti a bystrosť, a tak teraz dokázali veci, o ktorých sa smrteľníkom ani nesnívalo. Ale s bystrosťou rástla aj ich zákernosť a najväčšiu radosť im robilo, keď mohli všakovakými spôsobmi trápiť ľudí, ktorí žili na čerstvom vzduchu a dennom svetle nad nimi. Treba však povedať, že v nich zostalo ešte dosť náklonnosti k svojim súkmeňovcom, a azda to ich uchránilo, aby na svojich obetiach páchali krutosť len kvôli samotnej krutosti. Po celé generácie v sebe

goblinovia živili plameň nevraživosti voči tým, ktorí zaberali ich bývalé miesto na povrchu zeme a najväčšiu nenávisť prechovávali voči potomkom kráľa, ktorý mohol za ich vyhostenie z kraja. A tak vyhľadávali každú príležitosť, aby ľuďom robili napriek, a to spôsobmi, ktoré boli práve také čudné, ako tí, ktorí ich vymysleli. A hoci boli zakrpatení a kadejako zdeformovaní, oplývali silou, ktorá sa takmer vyrovnala ich prefíkanosti. Časom si zvolili aj kráľa a vládu a ich hlavným zamestnaním (okrem spravovania svojich vlastných jednoduchých záležitostí) bolo vymýšľanie spôsobov, ako robiť zle ľuďom, ktorí žili v blízkom okolí. A teraz vám je už asi jasné, prečo naša malá princezná nikdy nevidela nočnú oblohu. Ľudia, čo ju mali na starosť, sa až priveľmi báli goblinov, a tak ani obklopená všetkým tým množstvom služobníctva nemohla zostať po zotmení vonku ani na chvíľu. A čoskoro uvidíte, že ich obavy boli na mieste.

Princezná sa stratí

Ako som už povedal, náš príbeh začína, keď mala princezná Irene asi osem rokov, a začína takto:

Jedného daždivého dňa, keď bola celá hora zahalená hmlou a tá sa neustále premieňala na dažďové kvapky, ktoré bubnovali na strechy veľkého domu a v celých prúdoch stekali zo strechy na zem; sa princezná samozrejme nemohla ísť hrať von. Musela byť celý deň zavretá v dome, a tak niet divu, že sa jej čoskoro všetko zunovalo a nedokázali ju zaujať dokonca ani jej hračky. Určite by ste sa princeznej čudovali, keby som vám opísal len polovicu jej hračiek. Ale nechápali by ste ju asi práve preto, že to nie sú vaše hračky, a v tom je práve ten rozdiel: veci sa vám totiž nemôžu zunovať, keď ich ešte nemáte. Ale ten pohľad veru stál za to - predstavte si, ako v izbe so stropom pokrytom hviezdami sedí princezná za veľkým stolom plným hračiek. Keby sa to

nejaký maliar rozhodol namaľovať, radil by som mu, aby sa do tých hračiek príliš podrobne nepúšťal. Ja sa ich všetky neodvažujem ani opísať a on by sa ich rovnako nemal pokúšať všetky namaľovať. Veru radšej nie. Taký maliar dokáže iste vytvoriť tisíce vecí, ktoré ja nedokážem, ale nemyslím si, že by zvládol nakresliť tie hračky. Zato by som však chcel, aby pre vás namaľoval princeznú - to by dokázal určite lepšie než ja - ako sa opiera o operadlo stoličky, hlavu má zvesenú, ruky zložené v lone a je, ako by to sama povedala, taká znudená, že ani nevie, čo by vlastne chcela. Vlastne chce len jediné: ísť von. Ale tam by načisto premokla a z toho by dostala riadnu nádchu a potom by musela ísť do postele a krmili by ju len ovsenou kašou. Princezná teda sedí na stoličke, ako vám ju opisujem, a za okamih na to jej pestúnka vychádza z izby.

Už aj to znamenalo nejakú zmenu a princezná sa trochu prebrala zo zadumania a začala sa obzerať okolo seba. Potom zoskočila zo stoličky a vybehla z izby, ale nie tými istými dverami, ktorými vyšla jej pestúnka, ale tými, ktoré sa otvárajú pri päte tajomného dubového schodiska. To schodisko bolo také staré, že bolo načisto prevrátené červotočom, a vyzeralo, akoby po ňom hádam nikto nikdy nevyšiel. Irene sa raz odvážila prejsť šesť schodov a to bol samozrejme dostatočný dôvod, aby sa teraz rozhodla

zistiť, kam to schodisko vedie. Navyše tento daždivý deň bol na to ako stvorený.

Bežala po schodoch vyššie a vyššie a zdalo sa jej, že tie schody hádam nikdy neskončia, až kým neprišla na tretie poschodie. Tu zbadala dlhú chodbu, a tak sa rozbehla po nej. Po oboch stranách videla množstvo dverí. Bolo ich tak veľa, že jej ani nenapadlo, aby ich otvárala, zato bežala ďalej až na koniec chodby, kde zabočila do inej, ktorá bola tiež plná dverí. Keď takto zahla ešte dvakrát a stále videla okolo seba len samé dvere, začala sa trochu báť. Bolo tam tak ticho! A všetky tie dvere určite ukývali miestnosti, v ktorých nikto nie je! To bolo dosť strašidelné. Ešte aj ten dážď tak silno bubnoval na strechu... Obrátila sa a z celej sily bežala späť a dupot jej malých nôh vytváral ozvenu. Chcela znovu nájsť to staré schodisko a vrátiť sa do bezpečia svojej izby. Pritom nevedela, že už dávno sa stratila. Ale nemyslíte si, že keď sa naša princezná stratila, bola stratená už naisto.

Ešte niekoľko ráz zabočila a potom sa už naozaj začala báť. Čoskoro si uvedomila, že netuší, kadiaľ vedie cesta späť. Všade len samé miestnosti a žiadne schody! Srdiečko jej búšilo tak silno, ako rýchlo bežali jej nohy, a hrdlo sa jej začalo zvierat', pretože už ledva zadržovala plač. Ale na to, aby sa nahlas rozplakala, bola ešte stále príliš odhodlaná a možno aj príliš vystrašená. Nakoniec ju opustili všetky nádeje. Stále

nikde nič, iba chodby a dvere! Hodila sa na drevenú dlážku a prepukla v plač, ktorý len sem tam prerušilo vzlykanie.

Ale neplakala veľmi dlho, pretože bola taká staťočná, ako len princezná v jej veku môže byť. Keď prestala plakať, vstala a zotrela si zo šiat prach. Och, koľko tam len bolo prachu! Potom si utrela oči rukou, pretože nielen obyčajným dievčatkám, ale aj princeznám sa občas stáva, že nemajú pri sebe vreckovku. A keďže Irene bola pravá princezná, začala premýšľať, ako by mohla nájsť cestu späť. Rozhodla sa, že bude prechádzať chodbami a neustále sa obzerať všetkými smermi, či nezazrie schody. To aj urobila, ale nebolo to nič platné. Stále chodila dokola po tých istých chodbách a ani o tom netušila, pretože všetky tie chodby a dvere vyzerali úplne rovnako. Nakoniec v jednom rohu uvidela akési pootvorené dvere a cez ne dajaké... schody! Ale beda: viedli nesprávnym smerom! Miesto toho, aby viedli dolu, smerovali len hore. Nech bola akokoľvek vystrašená, i tak sa neubránila zvedavosti a veľmi sa jej zažiadalo zistiť, kam tieto schody ešte môžu viesť. Boli veľmi úzke a také strmé, že musela liezť hore po štyroch ako nejaké zvieratko.

Princezná a... ved' uvidíte kto

Ked' vyšla až na samý vrch úzkych schodov, ocitla sa na malom štvorcovom priestranstve. Boli tam troje dvere: dvoje oproti sebe a jedny oproti schodom. Irene netušila, čo by mala urobiť. Ako tam tak stála, zrazu si uvedomila, že počuje akési tiché bzúčanie. Žeby to bol dážď? Nie. Bolo to oveľa jemnejšie a pravidelnejšie než zvuk dažďa, ktorý už teraz ani nebolo počuť. To tiché príjemné bzúčanie znelo ďalej; občas na chvíľu prestalo a potom ho znovu bolo počuť. Vyvolávalo v nej predstavu veľmi šťastnej včielky, ktorá sa raduje, že v nejakom hlbokom kvete našla bohatý zdroj medu. Odkiaľ však mohlo prichádzať? Irene priložila ucho najprv k jedným dverám, potom k druhým, aby zistila, či ten zvuk nevychádza odtiaľ. Až keď priložila ucho k tretím dverám, bola si celkom istá: ten zvuk musí vydávať niečo v tejto miestnosti. Čo to len mohlo byť? Dost' sa bála, ale jej zvedavosť bola silnejšia ako strach, a tak trochu poodchýlila